

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2004/86

Karar Sayısı : 2004/110

Karar Günü : 29.9.2004

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 17.05.2006 - 26171

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Keşap Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 31.8.1956 günlü, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen 91. maddesinin birinci fıkrasının ikinci tümcesi ile üçüncü ve onuncu fıkralarının, Anayasa'nın 10. ve 13. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Orman arazisinden kaçak ağaç kesme suçundan açılan kamu davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen ve itiraz konusu kuralları da içeren 91. maddesi şöyledir:

“MADDE 91- 14 üncü maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen fiillerden yapacak emval veren ağaçları kesenler iki aydan bir seneye kadar hapis ve yapacak emvalin beher metre küpü için beşbin liradan yirmibin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. **Ancak yirmi santimetre kutrundan aşağı olanlar için bu cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.**

14 üncü maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen fiillerden yapacak emval veren ağaçları keserek odun veya kömür yapanlar bir aydan altı aya kadar hapis ve odunun beher kentali için bin lira, kömürün beher kentali için de beşbin lira ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu suretle verilecek para cezası üçbin liradan aşağı olamaz.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen ağaç kesme motorlu araç ve gereçler kullanılarak yapılmış ise asıl cezaları bir misli artırılarak hükmolunur.

14 üncü maddenin (A) bendinde yazılı yetişmiş veya yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, ağaçları boğmak, bunlardan yalamuk, pedavra, hartama çıkarmak fiilleri için verilecek cezalar beş misli artırılarak hükmolunur. Bu maddenin uygulanmasında fidandan maksat sekiz santimetreden daha az orta kuturlu ağaç ve ağaçcıkların fidelik, çırpılık, çubukluk safhalarındaki halidir.

14 üncü maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen ve yukarıdaki fıkralarda yazılı bulunmayan fiilleri işleyenler bir aydan üç aya kadar hapis ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

14 üncü maddenin (C) bendinde yazılı fiilleri işleyenlere “yüz milyon lira”, (D) bendinde yazılı fiilleri işleyenlere “birmilyar lira” para cezası verilir.

Bu Kanunun 14 üncü maddesinin (A) ve (B) bentlerine muhalif hareket edenler orman sahipleri ise yapılan zarar miktarına göre bir aydan bir seneye kadar hapis ve onbin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Ancak kendi arazisi üzerinde tohum ekmek veya fidan dikmek suretiyle yetiştirilecek ormanların sahipleri yukarıdaki fıkra hükmüne tabi değildir.

14 üncü maddedeki suçları hayvan beslemek için işleyenler hakkında yukarıdaki cezalar bir misli artırılır.

14 üncü maddedeki suçları, suçun işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işlemesi halinde yukarıdaki cezalar iki misli artırılır.”

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında Anayasa'nın 10. ve 13. maddelerine dayanılmış, 2. maddesi ile de ilgisi görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fazıl SAĞLAM, A. Necmi ÖZLER ve Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımlarıyla 29.9.2004 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, itiraz konusu kurallarda yer alan suçlar için öngörülen cezai yaptırımlarla, korunan hukuksal değerler karşılaştırıldığında, cezaların açık bir biçimde hak, nesafet ve eşitlik kurallarıyla bağdaşmadığının görüldüğü belirtilerek bu durumun, Anayasa'nın 10. ve 13. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre Anayasa Mahkemesi kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı hususunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmaya mecbur değildir. Anayasa Mahkemesi taleple bağlı kalmak kaydıyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle, itiraz konusu kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2896 sayılı Kanun'la değiştirilen 91. maddesinin birinci fıkrasının ilk tümcesinde, aynı Kanun'un 14. maddesinin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen fiillerden yapacak emval veren ağaçları kesenlere verilecek cezalar düzenlenmiş, ikinci tümcesinde, bu fiillerin 20 cm kutrundan aşağı ağaçlar üzerinde işlenmesi, üçüncü fıkrasında, birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen ağaç kesme işlemlerinin motorlu araç ve gereçler kullanılarak yapılması, son fıkrasında da, 14. maddedeki suçları, suçun işlendiği yerin orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işlemesi hâlleri şiddet sebebi olarak kabul edilmiştir.

91. maddenin gerekçesinde de, “...Yetişmiş veya yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, dikili yaş ve kuru ağaçları kesmek gibi 14. maddenin (A) ve (B) fıkralarında yazılı fiilleri ika ormanların tahribinde en mühlik neticeler tevliid etmektedir. Bu itibarla mezkur fiilleri işleyenlere hapis veya para cezası tertip edilmiş, ayrıca ormanın ümidi ve istikbali bulunan genç ağaçlarda yapılacak tahribat ve hayvan beslemek suretiyle ika edilecek suçlar için cezaların teşdidi cihetine gidilmiştir...” denilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup, bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Yasa koyucu, Anayasa ve Ceza Hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşulu ile kamu yararı, kamu düzeni gibi nedenleri gözeterek hangi eylemlerin suç sayılacağı ve bunlara verilecek cezaların tür ve miktarını saptayabileceği gibi, kimi suçlar için artırım nedenleri de öngörebilir.

Yasa koyucunun işgal ve faydalanma suçunun temel cezasını emval kesme suçundan ağır tutup, buna karşılık emval kesme eyleminin şiddet sebepleri ile birleşmesi hâlinde, sonuç cezaı işgal ve faydalanma suçundan ağır hâle getirmesi korunan hukuksal değerin niteliğinden kaynaklanmakta olup yasa koyucunun takdir alanı içindedir.

Bu nedenle, Kanun'un 91. maddesinin ilk fıkrasının ikinci tümcesi ile üçüncü ve son fıkralarının, ilk fıkrasının ilk tümcesinde belirtilen suçlar için şiddet sebebi olarak kabul edilmesiyle cezanın, Kanun'un 93. maddesinde belirtilen işgâl ve faydalanma suçu için öngörülen sonuç cezaı aşması Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmaz. İptal isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralların, Anayasa'nın 10. ve 13. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

31.8.1956 günlü, 6831 sayılı “Orman Kanunu”nun 2896 sayılı Yasa ile değiştirilen 91. maddesinin, birinci fıkrasının ikinci tümcesi ile üçüncü ve onuncu fıkralarının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 29.9.2004 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2004/86
Karar Sayısı : 2004/110

Başkan

Mustafa BUMİN

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Üye

Sacit ADALI

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ertuğrul ERSOY

Üye

Tülay TUĞCU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Fazıl SAĞLAM

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR